NU SPĂLAŢI CARATELE
(UN PARAMIT POLITROPIC)

— “Don't Wash the Carats” 1968 —

de Philip José Farmer

Traducerea: Tudor Beuşan

Traducerea literală a termenului preluat din greaca veche ar fi „un mit orientat spre dincolo”. Pentru mine şi, sper, pentru cititor, un asemena paramit e o formă amuzantă de terapie, simptom al unul proces al subconştientului, care îmi provoacă mîncărimi ce trebuie scărpinate (...). O altă definiţie posibilă ar fi cea de monstru, născut cu multă bucurie, dar şi cu oarecare surprindere, un ou cubic, ouat de o gîscă ce rîde pentru că o doare. „Nu spălaţi caratele” este rezultatul unei lecturi din Henry Miller,[...] unde am întîlnit pasajul „Diamantele se nasc uneori în timpul unor furtuni violente.”

Philip José Farmer

Bisturiul a incizat pielea, fierăstrăul a scrîşnit în calota craniană, împrăştiind pulbere cenuşie de os. Cu pompa de desfundat chiuvete - chirurgul face economii la instrumente - este ridicată porţiunea trepanată, în timp ce doctorul Van Mesgeluk, cu obrazul acoperit de mască, orientează un jet de lumină în interiorul craniului. Invocîndu-l pe Hipocrat, pe Esculap şi pe fraţii Mayo, el trage o înjurătură suculentă. Pacientul nu are o tumoare pe creier, ci un diamant.

Chirurgul mîna a doua, Beinschneider, aruncă o privire în deschizătură, iar după el, asistentele medicale.

„Uluitor!” exclamă Van Mesgeluk. „Diamantul nu este brut, ci şlefuit.“

„Pare să fie un briliant cu 58 de faţete, de 127,1 carate” adăugă cu convingere Beinschneider, care avea un cumnat bijutier, dirijînd raza de lumină în sus şi în jos şi provocînd scînteieri stelare, urmate de umbre ce se fugăresc. „Desigur, este pe jumătate îngropat în creier, încît porţiunea inferioară poate să nu fie la fel. Dar chiar şi aşa...”.

„E căsătorit?” întreabă o asistentă.

Van Mesgeluk îşi dă ochii peste cap. „Domnişoară Lustig, nu te gîndeşti decît la măritiş?”

„Dar totul îmi sugerează numai clopote nupţiale, domnule doctor” replică ea, cambrîndu-şi şoldurile.

„Excizăm excrescenţa?” întreabă Beinschneider.

„E malignă”, răspunse Van Mesgeluk. „Bineînţeles că o scoatem”, adaugă el, începînd să fandeze şi să pareze cu o pricepere ce stîrneşte ţipete de admiraţie şi aplauze ale asistentelor, obligîndn-l chiar şi pe Beinschneider să mormăie,

nu fără gelozie, un „Bravo!“.

În momentul cînd începe să insereze pensa, Van Mesgeluk o retrage brusc la vederea unui fulger ce ţîşneşte din cavitatea craniană, urmat de un tunet de mică amploare, dar bine conturat sonor.

„Se pare că vine ploaia”, spune Beinschneider. „Un cumnat de-al meu este meteorolog”.

„Nici vorbă. E un fulger caloric”, îi răspunde Van Mesgteluk.

„Cu tunete?” întreabă Beinschneider, privind diamantul cu o patimă pentru care soţia sa ar fi în stare să ofere diamante, şi întrebîndu-se, în timp ce pielea capului i se răceşte, iar glandele salivare îşi dublează producţia: „Al cui este diamantul? Al pacientului? Niciodată, în spital, pacienfii n-au nici un drept. Al găsitorului? Sau trebuie predat Ministerului de Finanţe?”

„Fenomenul acesta este cu totul improbabil din punct de vedere matematic”, zice el, adăugînd: „Ce spun legile californiene în legătură cu drepturile de exploatare a resurselor minerale într-un astfel de caz?”

„Doar n-ai de gînd să pretinzi că diamantul este al tău”, se răsteşte Van Mesgeluk. „Pacientul e o fiinţă umană, nu o fîşie de teren”. În deschizătura craniului sclipesc alb alte fulgere, în timp ce tunetul se rostogoleşte ca o bilă de popice.

„Spuneam eu că nu-i fulger caloric”, mîrîie Van Mesgeluk, în timp ce Beinschneider rămîne cu gura căscată.

„Nu-i de mirare că au sărit siguranţele de la electroencefalograf în timpul diagnosticării”, continuă Van Mesgeluk. „Trebuie să fie cîteva mii de volţi, dacă nu chiar o sută de mii, pulsînd acolo, şi totuşi, nu simt căldură. Oare creierul absoarbe căldura?”

„N-ar fi trebuit să o daţi afară pe asistenta de la electroencefalograf cînd au ars siguranţele”, murmură Beinschneider. În definitiv, n-a fost vina ei”.

„Şi cînd te gîndeşti că în ziua următoare s-a aruncat pe fereastră”, adaugă cu reproş asistenta Lustig. „Am plîns ca un robinet stricat la înmormîntare şi aproape m-am logodit cu dricarul”, continuă ea, mişcînd din şolduri.

„Remarcabil fenomen”, îşi aminteşte Van Mesgeluk, „toate oasele îi erau frînte, dar pielea îi rămăsese intactă”.

„A fost un suflet de om nu un fenomen”, zise Beinschneider.

„Ai dreptate, dar nu era normală”, îi răspunde Van Mesgeluk. „Mi-a fost pacientă şi ştiu totul despre ea. Închipuie-ţi, avea trei zeci şi trei de ani şi nu avusese nici o menstruaţie în ultimii zece ani!”

„Din cauza aparatului anticoncepţional intrauterin”, replică Beinschneider. „Era înfundat de praf şi, pe deatupra, praful era radioactiv. Toate experienţele astea nucleare...”

„Chiar aşa”, zice chirurgul şef, „motiv suficent pentru nevroză. Nu uita că eu i-am făcut autopsia. M-a durut inima cînd a trebuit să incizez pielea aceea albă ca marmura de Carrara. De fapt, mi-am şi rupt bisturiul, încît a trebuit să chem un expert din Italia cu o dalta cu vîrf de diamant. Bineînţeles, am avut discuţii în legătură cu cheltuielile de deplasare şi asigurările au refuzat să-l plătească”.

„Poate că şi ea făcea un diamant”, spune asistenta Lustig. „Toată energia şi tensiunea nervoasă trebuie să se ducă undeva”.

„M-am întrebat de multe ori de unde provenea radioactivitatea”, continuă absent Van Mesgeluk, apoi, tăios, „Domnişoară Lustig, te rog să te concentrezi la ceea ce facem şi să laşi opiniile de specialitate superiorilor dumitale”.

Priveşte în deschisătură. Undeva, la orizont, între cerul calotei craniene şi cenuşiul creierului, sclipesc fulgere.

„Poate ar trebui să chem un geolog. Beinschneider, te pricepi la electronică?”

„Un cumnat de-al meu are o prăvălie de aparataj electric”.

„Perfect. Cuplează un transformator la excrescenţă, ca să nu mai sară siguranţele”.

„Încă o EEG?” întreabă Beinschneider. „E cam greu să găsesc un transformator la ora asta, iar cumnatul meu, care locuieşte în cealaltă parte a oraşului, o să ceară suprapreţ ca să deschidă magazinul”.

„Fă-i, oricum, o înpămîntare”, zice chirurgul şef, „şi scăpăm în felul acesta de voltaj. Trebuie să excizăm: cercetarea ştiinţifică poate să mai aştepte”, adaugă el, punîndu-şi încă două perechi de mănuşi.

„Credeţi că o să-i crească altul? Nu arată rău deloc şi

cred că e un tip simpatic”, intervine asistenta Lustig, sorbindu-l din ochi pe pacient.

„De unde naiba să ştiu?” întreabă Van Mesgeluk. „Oi fi eu doctor, dar încă nu sunt Dumnezeu”.

„Dumnezeu şi mai cum?” îi aruncă Beinschneider, ateu convins, în timp ce face împămîntarea prin deschizătură, urmărind cum ţîşnesc scîntei albastre.

Van Mesgeluk extrage diamantul cu pensa, după care asistenta Lustig îl ia şi începe sa-l clateasca la robinet.

„Să-l chemăm pe cumnatul tău”, zice Van Mesgeluk, „vreau să spun pe bijutier.”

„Acum e la Amsterdam, dar pot să-l sun. Să ştii însă că o să ne ceară cotă parte”.

„Dar nu are nici măcar studii de specialitate!” răbufneşte Van Mesgeluk. „Cheamă-l totuşi. Crezi că ştie ceva despre drepturile de exploatare a minereurilor?”

„Nu prea. Şi nici nu cred că o să vină. De fapt, afacerile cu bijuterii sînt o simplă faţadă: adevărata lui sursă da venituri este introducerea prin contrabandă în Statele Unite a bomboanelor cu LSD, trase în ciocolată”.

„Şi asta numeşte el etică ?”

„Ciocolata este olandeză şi e de cea mai bună calitate”, îi răspunde Beinschneider sec.

„Păcat. Cred că voi acoperi trepanaţia cu o placă de plastic transparent, prin care să putem urmări eventuala apariţie a unei noi creşteri”.

„Credeţi că e de natură psihosomatică?”

„Bineînţeles. Ca toate celelalte, inclusiv impulsul sexual. Întreab-o pe domnişoara Lustig”.

Pacientul îşi deschide ochii.

„Am visat un escroc bătrîn, cu barbă albă”, zise el.

„Imagine arhetipală tipică”, îl lămureşte Van Mesgeluk, „simbol al subconştientului. O avertizare”.

„Îl chema Platon”, continuă pacientul, „fiu nelegitim al lui Socrate. Bătrînul Platon ieşea clătinîndu-se dintr-o peşteră întunecoasă, în fundul căreia strălucea o lumină, în mînă ţinea un diamant uriaş. Unghiile îi erau rupte şi murdare. Deodată, a strigat: „Idealul este fizic! Universalul constă din concretul specific. De fapt, din carbon. Evrika! Sunt bogat. O să cumpăr toată Atena şi o să-mi investesc banii în blocuri de locuinţe, în

bazine carbonifere şi în sistemul american de sateliţi COMSAT. La dracu’ cu raftunea!” ţipa bătrînul. „Toate sunt ale mele !...”

„Aţi avea ceva împotrivă să visaţi puţin cu regele Midas?” zice Van Mesgeluk.

Asistenta Lustig începe să ţipe. În locul diamantului, în palmă îi sclipeşte, udă, o masă de ţesut organic cenuşiu.

„Apa a transformat diamantul în tumoare!”

„Beinschneider, anulează convorbirea cu Amsterdamul”.

„Poate o să-i crească altul”, opinează Beinschneider, în timp ce asistenta Lustig se întoarce furioasă spre pacient, strigînd:

„Să-ţi iei adio de la logodnă!“

„Oricine ai fi”, îi răspunde acesta, „nu cred că m-ai iubit pentru mine însumi şi mă bucur că ţi-ai revizuit părerea. Deşi, pe moment sunt singur, încă nu sînt divorţat şi am destule pe cap ca să n-am nevoie şi de un proces pentru bigamie. Nevastă-mea a dispărut cu chirurgul spre o destinaţie necunoscută - n-am înţeles niciodată de ce - imediat după operaţia mea de hemoroizi”.

[*Originally published in „Orbit 3”, ed. Damon Knight, G.P. Putnam’s 1968*]